

משרד החינוך

אגף בכיר בחינוך

מחברת בחינה

המנהל הפדגוגי

לנבחנים ולנבחנות שלום,
יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה.
הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.
אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.
לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון 002371 תנ"ך	מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات <table><tr><td>שנה السنة</td><td>חודש الشهر</td></tr><tr><td>מועד מועד</td><td></td></tr><tr><td>סמל ביה"ס</td><td>מס' תעודת הזהות</td></tr><tr><td>رقم المدرسة</td><td>رقم الهوية</td></tr></table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة	חודש الشهر	מועד מועד		סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم المدرسة	رقم الهوية	מדבקות לנבחנים ملصقات للممتحنين
שנה السنة	חודש الشهر									
מועד מועד										
סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות									
رقم المدرسة	رقم الهوية									

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي
* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

الإدارة التربويّة
وزارة التربية والتعليم
القسم الكبير لامتحانات

دفتر امتحان

تحيّة للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة . عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان .
أعدّ الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط . أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على موادّ مكتوبة أو شفهيّة .

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة – كتب، دفاتر، قوائم – إلى غرفة الامتحان، ما عدا "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم . كما لا يُسمح إدخال هواتف خلويّة أو أجهزة إلكترونيّة أخرى إلى غرفة الامتحان . استعمال موادّ مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان .
بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء .

يجب التقيّد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات لامتحان

1. يجب التأكّد بأنّ تفاصيلكم الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتم عليها . لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات .
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنّه لن يتم مسح ضوئيّ لهذه المنطقة .
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط .
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق . الدفتر الذي يُسلّم ناقصاً يُثير الشكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات .
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم .

نتمنّى لكم النجاح!

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ג, 2023
מספר השאלון: 002371

תנ"ך

לבתי ספר דתיים

הוראות

א. משך הבחינה: שעתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון	-	תורה:	דברים	(פתיחה וסיכום)	-	(20x1)	-	20	נקודות
פרק שני	-	תורה:	דברים	(מצוות)	-	(20x1)	-	20	נקודות
פרק שלישי	-	נביאים:	מלכים ב, ירמיה, יחזקאל		-	(20x2)	-	40	נקודות
פרק רביעי	-	כתובים:	עזרא ונחמיה		-	(10x2)	-	20	נקודות
								<u>100</u>	
				סך הכול	-			100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים.

ד. הוראה מיוחדת: יש לענות על השאלות **בגוף השאלון**, לפי ההוראות.

העתקה של דברי פרשן בלי הסבר לא תיחשב לתשובה.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002371

שימו לב: העתקה של דברי פרשן בלי הסבר לא תיחשב לתשובה.

פרק ראשון – תורה: דברים (פתיחה וסיכום) (20 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 1–2 (20 נקודות).

1. יחידת הפתיחה – "הארץ הטובה" – פרק ח' ופרק י"א

א. עיינו בפרק ח', פסוקים י"א–י"ח.

בפסוקים אלה מתואר תהליך הידרדרות רוחנית של עם ישראל שעלול להתרחש בארץ-ישראל. לפניכם ארבעה שלבים שאפשר לזהות בתהליך זה. כתבו ליד כל שלב ציטוט שמתאים לו מן הפסוקים.

1. עם ישראל נהנה מן השפע בארץ – _____
2. עם ישראל מתגאה – _____
3. עם ישראל שוכח את ה' – _____
4. עם ישראל מייחס את הצלחתו לכוחו שלו ולא לה' – _____

(8 נקודות)

ב. עיינו בפרק י"א, פסוקים י'–י"ב.

(1) יש שפירשו שבפסוקים אלה כתובים דברי שבח על ארץ-ישראל לעומת ארץ מצרים.

על פי מה שלמדתם, הסבירו מה הם דברי השבח שבפסוקים אלה.

(2) יש שפירשו שבפסוקים אלה כתובה אזהרה לבני ישראל.

על פי מה שלמדתם, הסבירו מהי האזהרה שבפסוקים אלה.

(8 נקודות)

ג. רד"צ הופמן (לפרק ח', פסוק י"ד): "אפילו אילו היה האמת כסברתך, שקנית הכול הודות לכוחך, בכל זאת

לא היית רשאי לשכוח את ה', כיוון שעדיין אתה חייב לו תודה בעד ריבוי חסדיו בעבר. וכי רשאי עני שזכה

להתעשר בכוח עבודתו, לשכוח את מיטיבו שתמך בו בתקופת עניותו?!"

על פי רד"צ הופמן, מדוע חייב האדם להודות לה' גם אם הוא סבור שהתעשר בזכות עצמו?

(4 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002371

2. יחידת סיכום – "מות משה" – פרק ל"ד

עיינו בפסוקים א'–ח'.

א. (1) לשם מה עלה משה על הר נבו לפני מותו?

(2) על פי מה שלמדתם, מה מיוחד בקבורתו של משה? ציינו שני דברים.

(8 נקודות)

ב. רמב"ן (לפסוק א'): "שהראהו [ה' למשה] כל נחלת ישראל... וטעם המראה הזאת אשר הראהו, בעבור שהייתה הארץ מלאה כל טוב, צבי לכל הארצות, ומאשר היה גלוי לפניו רוב האהבה שהיה משה רבנו אוהב את ישראל, שימחו ברבות הטובה בראות עיניו".
על פי רמב"ן, מה הראה ה' למשה, ולשם מה הראה לו זאת?

(8 נקודות)

ג. "ויבכו את אהרן שלש ימים כל בית ישראל" (במדבר כ', כ"ט).

"ויבכו בני ישראל את משה" (דברים ל"ד, ח').

"אור החיים" (לפסוק ח'): "...שבמיתת משה תקף ראו דבר חדש ששרתה שכינה על יהושע ולקחו נחמה [התנחמו], משל למי שנאבדה לו מרגלית ומצא אחרת במקומה... ולזה [ולכן] לא בכו כולם... מה שאין כן במיתת אהרן, איבדו מרגלית ולא מצאו במה יתנחמו".

(1) מהי הנחמה של בני ישראל לאחר מות משה?

(2) כיצד למד "אור החיים" מן הפסוקים שלבני ישראל לא הייתה נחמה לאחר מות אהרן, ושהייתה להם

נחמה לאחר מות משה?

(4 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002371

פרק שני – תורה: דברים (מצוות) (20 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 3–6 (20 נקודות).

3. יחידת "לא תוכל להתעלם" – פרק כ"ב

א. עיינו בפסוקים א'–ד'.

(1) הסבירו בלשונכם מהי המצווה שבפסוקים א'–ג', ומהי המצווה שבפסוק ד'.

(2) מה פסוק ב' מוסיף על הנאמר בפסוק א'?

(8 נקודות)

ב. רש"י (לפסוק א'): "לא תראה... והתעלמת" - לא תראה אותו שתתעלם ממנו, זהו פשוטו. ורבותינו אמרו פעמים שאתה מתעלם".

(1) על פי הפירוש הראשון של רש"י (פשוטו), מהו הציווי בפסוק?

(2) על פי רש"י, מהי ההלכה שלמדו רבותינו מן המילים "והתעלמת מִהֶם"? על פי מה שלמדתם, הביאו דוגמה אחת להלכה זו.

(8 נקודות)

ג. "לא תראה את חמור אחיך... הקם תקים עמו" (דברים כ"ב, ד').

"כי תראה חמור שֶׁנֶאֱכָר רִבִּיךָ תַּחַת מִשְׁאוֹ... עֲזֹב תַּעֲזֹב עִמּוֹ" (שמות כ"ג, ה').

רמב"ן (לפסוק ד'): "ואמר בכאן [בספר דברים] 'אחיך', ושם [בספר שמות]... 'שונאך' לאמור: תעשה עימו כן, וזכור האחוה ותשכח השנאה".

(1) כיצד הכתוב מכנה את בעל החמור בספר **דברים**, וכיצד הוא מכנה אותו בספר **שמות**?

(2) מה רמב"ן לומד מן הכינויים האלה על המצווה המוזכרת בפסוקים אלה?

(4 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002371

4. יחידת "פתח תפתח" – פרק כ"ד

בפסוקים י'–י"ג התורה מצווה על דיני משכון.

א. (1) על פי פסוקים אלה, כתבו שתי הלכות המגינות על כבוד העני.

(2) רש"י (לפסוק י"ג): "וּבִרְכָךְ וְלֶךְ תִּהְיֶה צִדְקָה" - ואם אינו מברך, מכל מקום: 'ולך תהיה צדקה'."

על פי רש"י, מי מברך, את מי הוא מברך, ומה יקרה אם הוא לא יברך?

(8 נקודות)

ב. בפסוקים י"ט–כ"ב התורה מצווה על מתן מתנות לעניים.

(1) כתבו שתי הלכות הנלמדות מפסוקים אלה.

(2) רש"י (לפסוק י"ט): "לִמְעַן יִבְרַכְךָ" - ואף על פי שבאת לידו שלא במתכוון, קל וחומר לעושה

במתכוון. אמור מעתה: נפלה סלע [מטבע] מידו ומצאה עני ונתפרנס בה, הרי הוא מתברך עליה."

– התורה מבטיחה ברכה למי שמקיים את מצוות השכחה. מה רש"י לומד מכך?

– כיצד רש"י לומד זאת ממצוות השכחה?

(8 נקודות)

ג. "לֹא תִבָּא אֶל בֵּיתוֹ לְעִבְט עֲבָטוֹ" (פסוק י').

"דעת מקרא": "כמה טעמים לדבר: שלא תבחר את היפה שבכלים או את הכלי שהלווה צריך לו ביותר, כדי לכוף אותו [להכריח אותו] להחזיר את המלווה [ההלוואה]. ועוד טעם אחר: שלא יבוש מפניך שאתה בא למשש בכליו וליטול מחפצי ביתו."

על פי "דעת מקרא", כתבו שתי סיבות לאיסור "לא תבא אל ביתו לְעִבְט עֲבָטוֹ".

(4 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002371

5. יחידת "דיני מלחמה" – פרק כ"א

א. (1) מהו המקרה המתואר בפסוקים י'–י"א?

(2) על פי פסוקים י"ב–י"ד, כתבו שלוש פעולות שאשת יפת תואר צריכה לעשות.

(3) מהו המצב המתואר בפסוק י"ד, ומהו הדין במצב זה?

(8 נקודות)

ב. (1) על פי מה שלמדתם, מהי המטרה של הפעולות שכתבתם בסעיף א(2)?

(2) כיצד מטרה זו מושגת באמצעות הפעולות האלה?

(8 נקודות)

ג. מלבי"ם (לפסוק י"ד): "[לא נאמר] ושלחתה למקומה או לארצה... [אלא] 'ושלחתה לנפשה' - רצה לומר שלא

תחזור אל בית אבותיה, ששם עובדים עבודת כוכבים... כי היא ישראלית [יהודייה] גמורה".

על פי מלבי"ם, מדוע אסור לשלח אשת יפת תואר לארצה אם השוכה אינו מעוניין בה?

(4 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002371

6. יחידת "ההנהגה" – פרק י"ח

עיינו בפסוקים ט"ו–כ"ב.

א. (1) מי ממנה את הנביא? בססו את תשובתכם על הכתוב.

(2) לשם מה הכתוב מזכיר את מעמד הר סיני בפרשת הנביא?

(8 נקודות)

ב. רש"י (לפסוק כ"ב): "הרי שבא [הנביא] ואמר עשו כך וכך ומפי הקב"ה אני אומר, כבר נצטוו [ישראל] שאם בא להדיחך מאחת מכל המצוות, לא תשמע לו, אלא אם כן מומחה הוא לך שהוא צדיק גמור, כגון אליהו בהר הכרמל שהקריב בבמה בשעת איסור הבמות כדי לגדור את ישראל. הכול לפי צורך השעה וסייג הפרצה, לכך נאמר 'אליו תשמעו'."

(1) על פי רש"י, באיזה מקרה אסור לשמוע לדברי הנביא?

(2) מה מותר לנביא שהוא צדיק גמור להורות לעם ישראל? כיצד רש"י לומד זאת מסיפור אליהו בהר הכרמל?

(8 נקודות)

ג. "נביא מקרבך מאחריך כמני יקים לך ה' אלקיך אליו תשמעו" (פסוק ט"ו).

רש"ר הירש: "ה' שולח לנו את נביאו, לא כדי שנוכל לגלות דרכו את מה שאנו רוצים לדעת, אלא כדי שהוא, הנביא, יוכל לספר לנו מה שה' רוצה שנדע. הנביא איננו כלי בידינו, הוא כלי ביד ה'. בפסוקנו לא נאמר 'אותו תשאלון' אלא 'אליו תשמעו'... עליך לשמוע בקולו. ה' משתמש בנביא לקיום מטרותיו עימנו."

(1) לדעת רש"ר הירש, מהו תפקידו של הנביא?

(2) כיצד רש"ר הירש לומד זאת מלשון הכתוב?

(4 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002371

פרק שלישי – נביאים: מלכים ב, ירמיה, יחזקאל (40 נקודות)

ענו על שתיים מן השאלות 7–9 (לכל שאלה – 20 נקודות).

7. מלכים ב – מלכי יהודה האחרונים

א. מלאו את הטבלה על פי המסופר בפרק כ"ג, פסוק ל"ד עד פרק כ"ד, פסוק א', ובפרק כ"ד, פסוקים י"ז–כ'.

צדקיהו	יהויקים	
		מספר שנות מלכותו
		שמו הקודם
		מי שינה את שמו
		יחסו לבבל

(8 נקודות)

ב. עיינו בפרקים כ"ד–כ"ה.

(1) מי עלה לשלטון ביהודה אחרי יהויקים, ואיזו גלות התרחשה בימיו?

(2) איזו גלות התרחשה בימי צדקיהו, ומי הנהיג את עם ישראל אחריו?

(8 נקודות)

ג. עיינו בדברי הימים ב, פרק ל"ו, פסוקים ה'–ח'.

כתבו שתי פעולות שעשה מלך בבל בתקופת יהויקים שאינן מוזכרות בספר מלכים.

(4 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002371

8. ירמיה, פרק א'

א. עיינו בפסוקים ד'–י'.

(1) על פי מה שלמדתם, מדוע נגע ה' בפיו של ירמיהו?

(2) על פי מה שלמדתם, מה אפשר ללמוד על תוכן הנבואה של ירמיהו מן הפעלים המוזכרים בפסוק י'?

(8 נקודות)

ב. עיינו בפסוקים י"א–י"ב.

(1) מהו המראה שראה ירמיהו, ומהי המשמעות של מראה זה?

(2) רד"ק (לפסוק י"א): "מקל שקד אני רואה" - כי ראה המקל בלא עלים ובלא פרחים, והתבונן אליו

במראה הנבואה והכיר בו שהוא מעץ שקד. לפיכך אמר לו 'היטבת לראות' (פסוק י"ב).

על פי רד"ק, הסבירו מדוע שיבח ה' את ירמיהו ואמר לו "היטבת לראות".

(8 נקודות)

ג. עיינו בפסוקים ד'–ו', ובספר שמות, פרק ג', פסוקים ז'–י"א.

(1) כתבו נקודת דמיון אחת בין תגובת משה על דברי ה' ובין תגובת ירמיהו על דברי ה'.

(2) הסבירו מה אפשר ללמוד מנקודת הדמיון שכתבתם על מידותיו של ירמיהו.

(4 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002371

9. יחזקאל, פרק ל"ז

א. (1) עיינו בפסוקים ה'–ח'.

על פי פסוקים אלה, מהו השינוי שמתרחש בעצמות?

(2) עיינו בפסוקים ט'–י'.

על פי פסוקים אלה, מהו השינוי שמתרחש בעצמות?

(3) על פי מה שלמדתם, מהי המשמעות של כל אחד מן השינויים שציינתם בתת-סעיפים (1)–(2)?

(12 נקודות)

ב. על פי פסוק י"א, מה היה מצבו הנפשי של העם בתקופה שבה ניבא יחזקאל נבואה זו, ומהו הרקע ההיסטורי למצב זה?

(4 נקודות)

ג. בהמנון של מדינת ישראל נאמר "עוד לא אבדה תקוותנו, התקווה בת שנות אלפיים". משפט זה נכתב בהשראת דברי העם בפסוק י"א.

הסבירו את הקשר בין דברים אלה של העם ובין ההמנון של מדינת ישראל.

(4 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002371

פרק רביעי – כתובים: עזרא ונחמיה (20 נקודות)

ענו על שתיים מן השאלות 10–12 (לכל שאלה – 10 נקודות).

10. עזרא, פרק ז'

א. עיינו בפסוקים א'–י'.

(1) עיינו בפסוקים א'–ו'.

ציינו שתי עובדות שמלמדות שעזרא מתאים להנהיג את עם ישראל.

(2) עזרא פעל להפצת התורה בישראל. הביאו ראיה מן הפסוקים לטענה זו.

(5 נקודות)

ב. (1) על פי מה שלמדתם, ציינו שלוש סמכויות שהעניק ארתחשסתא לעזרא.

(2) עיינו בפרק א', פסוקים א'–ו'. ציינו שתי הרשאות שהעניק כורש לעם ישראל.

(5 נקודות)

11. נחמיה, פרקים א'–ב'

א. עיינו בפרק א'.

(1) מהו המצב של ירושלים, ומהו המצב של תושביה?

(2) מי מספר לנחמיה על מצבה של ירושלים, ומדוע הוא מספר זאת דווקא לנחמיה?

(3) ציינו שלוש פעולות שעשה נחמיה בתגובה על תיאור מצבה של ירושלים.

(5 נקודות)

ב. עיינו בפרק ב', פסוקים א'–ח'.

(1) מה ביקש נחמיה מן המלך בפסוק ה', ומה הן שתי הבקשות הנוספות שבפסוקים ז'–ח'?

(2) מה אפשר ללמוד על מנהיגותו של נחמיה מן האופן שבו הציג את בקשותיו למלך? הסבירו את תשובתכם.

(5 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002371

12. נחמיה, פרק ה'

א. עיינו בפסוקים א'–ה'.

(1) על פי פסוקים אלה, הסבירו את שלוש הטענות של העם.

(2) על פי מה שלמדתם, הסבירו את ההדרגתיות בטענות של העם.

(5 נקודות)

ב. (1) על פי מה שלמדתם, הסבירו מדוע פרק ה', שעוסק בתיקון החברה, ממוקם בין הפרקים שעוסקים בבניין חומת ירושלים.

(2) עיינו בפסוקים י'–י"ט.

כיצד התמודד נחמיה עם המצוקה הכלכלית של העם? ציינו שני דברים.

(5 נקודות)

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002371

טיוטה

Blank lined area for writing the draft.

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002371

טיוטה

Blank lined area for writing the draft.

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"